

PREPORUKA VIJEĆA**od 11. srpnja 2017.****o Nacionalnom programu reformi Češke za 2017. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Češke za 2017.**

(2017/C 261/03)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 9. stavak 2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) Komisija je 16. studenoga 2016. donijela Godišnji pregled rasta, čime je označen početak europskog semestra 2017. za koordinaciju ekonomske politike. Prioritete Godišnjeg pregleda rasta potvrdilo je Europsko vijeće 9. i 10. ožujka 2017. Komisija je 16. studenoga 2016. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojem Češka nije utvrđena kao jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje.
- (2) Izvješće za Češku za 2017. objavljeno je 22. veljače 2017. U njemu je ocijenjen napredak Češke u rješavanju preporuka za tu zemlju koje je Vijeće donijelo 12. srpnja 2016., mjere poduzete kao odgovor na preporuke za tu zemlju donesene prethodnih godina te napredak Češke u pogledu ostvarivanja nacionalnih ciljeva u okviru strategije Europa 2020. U svojoj analizi Komisija zaključuje da u Češkoj ne postoje makroekonomske neravnoteže.
- (3) Češka je 25. travnja 2017. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2017., 28. travnja 2017. svoj Program konvergencije za 2017. Kako bi se u obzir uzela njihova povezanost, oba su programa ocijenjena istodobno.
- (4) Pri programiranju europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondovi) za razdoblje 2014.–2020. u obzir su uzete relevantne preporuke za pojedine zemlje. Kako je predviđeno u članku 23. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, ako je pri provedbi relevantnih preporuka Vijeća potrebna potpora, Komisija može zatražiti od države članice da preispita i predloži izmjene svojeg sporazuma o partnerstvu i relevantnih programa. Komisija je dostavila dodatne pojedinosti o tome kako bi iskoristila tu odredbu u smjernicama o primjeni mjera kojima se učinkovitost ESI fondova povezuje s dobrim gospodarskim upravljanjem.

⁽¹⁾ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

- (5) Češka je trenutačno obuhvaćena preventivnim dijelom Pakta o stabilnosti i rastu. Vlada u svojem Programu konvergencije za 2017. planira proračunski višak u nominalnom smislu u razdoblju između 2016. i 2020. Tijekom programskog razdoblja i dalje će se srednjoročni proračunski cilj, tj. strukturni deficit od 1,0 % BDP-a, ostvarivati s pozitivnom razlikom. Prema Programu konvergencije za 2017. očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u postupno smanjiti na 32,7 % 2020. Makroekonomski scenarij na kojem se temelje te proračunske projekcije vjerojatan je. Dok se rizik u pogledu ostvarivanja proračunskih ciljeva općenito čini umjerenim, znatno smanjenje javnih ulaganja 2016., povezano s početkom novog ciklusa fondova Unije, moglo bi dovesti do toga da javna ulaganja u 2017. budu veća od očekivanih. Prema proljetnoj prognozi Komisije za 2017. predviđa se da će se strukturni saldo smanjiti na približno 0 % BDP-a 2017. i -0,2 % BDP-a 2018., čime će ostati iznad razine srednjoročnog proračunskog cilja. Općenito, Vijeće smatra da se očekuje da će Češka 2017. i 2018. ispuniti odredbe Pakta o stabilnosti i rastu.
- (6) U Češkoj i dalje postoje umjereni rizici za fiskalnu održivost u dugoročnom razdoblju. Oni prvenstveno proizlaze iz predviđenog učinka javne potrošnje povezane sa starenjem stanovništva, osobito u području zdravstvene skrbi i mirovina. Predviđeno povećanje dugoročne potrošnje u području zdravstvene skrbi razlog je za zabrinutost u smislu upravljanja i troškovne učinkovitosti sustava zdravstvene skrbi, koji se uvelike oslanja na skuplju bolničku skrb. Određene mjere trenutačno su u različitim fazama provedbe, ali rezultati još nisu vidljivi. Nedavno donesene ili planirane mjere za izmjenu mirovinskog sustava mogle bi u slučaju njihove provedbe dugoročno pogoršati javne financije. Prvo, Parlament je donio zakone kojima se vlada ovlašćuje fleksibilnije prilagođavati mehanizam indeksacije mirovina. Parlament raspravlja i o prijedlozima o ograničavanju zakonske dobi za umirovljenje na 65 godina i uspostavi mehanizma za redovito preispitivanje dobi za umirovljenje. Trenutačno se raspravlja i o dodatnim promjenama, kao što su velikodušniji mehanizam indeksacije mirovina i diferencirane stope socijalnog osiguranja ovisno o broju djece.
- (7) Zakonom o fiskalnoj odgovornosti koji je Parlament donio u siječnju 2017. žele se ukloniti glavni nedostaci fiskalnog okvira Češke jer je nedavno ocijenjen kao jedan od najslabijih u Uniji. No neovisno fiskalno vijeće za nadzor provedbe pravila tek treba imenovati. Osim toga, provedba novih mjera bit će ključna za povećanje učinkovitosti i stabilnosti fiskalnog okvira.
- (8) Češka je suočena s izazovima u sprečavanju korupcije te neučinkovitostima u javnoj nabavi. Iako je proveden niz mjera vladinog antikorupcijskog programa, a druge su reforme u tijeku, korupcija se u praksi ne suzbija sustavno. Općenito, u praksi javne nabave u Češkoj još nema dovoljno tržišnog natjecanja, što je vidljivo u velikom broju postupaka s jedinstvenom ponudom i izravnih dodjela, osobito u informatičkom sektoru. Neučinkovitost potpore osposobljavanju i nedostatak objedinjenih struktura za nabavu i stručnih centara ograničavaju profesionalizaciju i otežavaju postizanje odgovarajuće vrijednosti za uloženi novac u javnoj nabavi. U tom je smislu znakovita i vrlo ograničena upotreba kvalitete kao kriterija za dodjelu. I dalje postoje veliki izazovi povezani s prijelazom na e-nabavu. To su, među ostalim, potreba za poboljšanjem državne platforme za e-nabavu (Nacionalni elektronički alat) i za pojašnjenjem uvjeta za kontinuiranu uporabu privatnih platformi koje su već aktivne na češkom tržištu e-nabave.
- (9) Poslovno okružje u Češkoj narušavaju veliko regulatorno opterećenje i brojne administrativne prepreke, osobito postupci izdavanja dozvola i porezni propisi. Vlada je u rujnu 2016. predstavila izmjenu Zakona o gradnji i povezanog zakonodavstva u cilju ubrzanja i pojednostavnjenja postupka izdavanja građevinskih dozvola integriranjem procjene okolišnog učinka u taj postupak. Ta je izmjena trenutačno u postupku parlamentarnog nadzora. Troškovi ispunjavanja poreznih obveza za poduzeća još su iznad prosjeka Unije. Među nedostacima su i česte izmjene poreznog zakona. Rješavanje problema kršenja poreznih propisa i dalje je prioritet čeških nadležnih tijela, no ne stavlja se jači naglasak na pojednostavnjenje. Zakon o porezu na dohodak, koji tek treba biti predstavljen, usmjeren je na pojednostavnjenje poreznog zakona, ali njegov nacrt još nije dostupan.
- (10) Upotreba usluga e-uprave u Češkoj među najnižima je u Uniji, ali se povećala od 2015. Češka tijela poduzela su mjere za poboljšanje dostupnosti usluga e-uprave, ali mnoge od njih još su u tijeku, a neke pojedinačne mjere još nisu započete. Nadležnost za uvođenje usluga podijeljena je među nekoliko ministarstava te dionici uočavaju ograničenu međusektorsku suradnju.

- (11) Intenzitet istraživanja i razvoja znatno se povećao proteklih godina, ali ne prate ga odgovarajuća poboljšanja u kvaliteti rezultata istraživanja i razvoja. Nastavljaju se reforme upravljanja sustavom istraživanja i razvoja, ali one još nisu u potpunosti provedene. Vlada je u veljači 2017. odobrila novu metodologiju evaluacije (Metodika 17+) kojom se namjerava ojačati mehanizme povezane s dodjelom sredstava za osnovno i primijenjeno istraživanje. Poduzet je niz mjera za stvaranje jačih veza između akademske zajednice i poduzeća oslanjajući se na strukturni utjecaj nacionalnih platformi za inovacije.
- (12) Obrazovni rezultati općenito su dobri, ali pogoršala se razina osnovnih vještina. Na uspješnost snažno utječe socioekonomski položaj učenika. Loši obrazovni rezultati skupina u nepovoljnom položaju, posebno romske zajednice, jasan su razlog za zabrinutost. Procjenjuje se da vrlo visok udio romske djece rano napušta školu. Donesene su brojne zakonodavne i administrativne mjere za promicanje uključivog obrazovanja te se sad počinju provoditi. Očekuje se da će one doprinijeti smanjenju jaza u razini obrazovanja i postignućima između romske i neromske djece. Parlament je u ožujku 2016. donio izmjene Zakona o obrazovanju uključivanjem posljednje godine predškolskog obrazovanja u obvezno obrazovanje i osiguravanjem da mlađa djeca imaju pravo na mjesto u vrtiću. Ipak, nejednakosti u obrazovnom sustavu prepreka su za poboljšanje kvalitete ljudskog kapitala, a ograničavaju i rezultate na tržištu rada kasnije u životu. Sve veći zahtjevi koji se nameću nastavnicima i starenje nastavnika pokazuju da je privlačnost nastavničkog zanimanja i dalje problem. Djelomično je razlog tomu i relativno niska plaća, iako su plaće porasle proteklih godina. Vlada je konačno nakon više odgoda odobrila novi karijerni sustav za nastavnike i pedagoško osoblje, razvijen kako bi se ta struka učinila privlačnijom. Razvijaju se mogućnosti kontinuiranog stručnog usavršavanja nastavnika uz znatnu potporu iz fondova Unije, osobito aktivnosti profesionalnog razvoja povezanih s poučavanjem mješovitih skupina i uključivim obrazovanjem. Parlament je u siječnju 2016. donio reformu visokog obrazovanja, čije je rezultate potrebno pratiti. Planira se i reforma sustava financiranja visokih učilišta.
- (13) Stopa nezaposlenosti u Češkoj i dalje pada. Zbog postroženja uvjeta na tržištu rada poslodavcima je teže zaposliti radnike. Još ima potencijala za rješavanje problema nedostatka radne snage zapošljavanjem nedovoljno zastupljenih skupina, kao što su žene s malom djecom, niskokvalificirani radnici i članovi romske zajednice. Povećanjem sposobnosti pružanja informacija i aktivacije javnih službi za zapošljavanje, zajedno s primjerenim i dobro usmjerenim aktivnim politikama tržišta rada te individualiziranim uslugama, doprinijelo bi se poticanju sudjelovanja nedovoljno zastupljenih skupina. Sudjelovanje žena s malom djecom na tržištu rada otežavaju trajni nedostatak pristupačnih i kvalitetnih usluga skrbi o djeci, posebno za djecu do dobi od tri godine, pravo na dugi roditeljski dopust, ograničena upotreba fleksibilnog radnog vremena od strane obaju roditelja te niska stopa uzimanja roditeljskog dopusta od strane očeva. Proteklih godina poduzete su određene mjere za rješavanje tih pitanja. Međutim, rezultati niskokvalificiranih radnika na tržištu rada osjetno su slabiji od svih ostalih skupina. U Parlamentu se trenutačno raspravlja o zakonodavnom okviru za socijalno stanovanje, kojim bi se trebali utvrditi nacionalni standardi i ciljne skupine.
- (14) Komisija je u okviru europskog semestra 2017. provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Češke i objavila je u Izvješću za Češku za 2017. Ocijenila je i Program konvergencije za 2017. i Nacionalni program reformi za 2017. te mjere poduzete kao odgovor na preporuke upućene Češkoj u proteklim godinama. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socijalno-ekonomsku politiku u Češkoj, nego i njihovo poštovanje pravila i smjernica Unije, a s obzirom na potrebu jačanja ukupnoga gospodarskog upravljanja Unijom pružanjem doprinosa budućim nacionalnim odlukama s razine Unije.
- (15) Uzimajući u obzir tu ocjenu Vijeće je ispitalo Program konvergencije za 2017. i njegovo je mišljenje ⁽¹⁾ da se očekuje da će Češka ispuniti odredbe Pakta o stabilnosti i rastu,

PREPORUČUJE da Češka 2017. i 2018. poduzme djelovanja kojima je cilj:

⁽¹⁾ U skladu s člankom 9. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.

1. Osigurati dugoročnu održivost javnih financija, uzimajući u obzir starenje stanovništva. Povećati učinkovitost javne potrošnje, osobito suzbijanjem korupcije i neučinkovitih praksi u javnoj nabavi.
2. Ukloniti prepreke rastu, osobito pojednostavnjenjem postupaka za dodjelu građevinskih dozvola i daljnjim smanjenjem administrativnog opterećenja poduzeća uvođenjem ključnih usluga e-uprave, poboljšanjem kvalitete istraživanja i razvoja te poticanjem zapošljavanja nedovoljno zastupljenih skupina.

Sastavljeno u Bruxellesu 11. srpnja 2017.

Za Vijeće

Predsjednik

T. TÖNISTE
